

OBSAH

ZHRNUTIE	2
I. VÝVOJ MAKROEKONOMICKÉHO PROSTREDIA	3
I.1. Prehľad súčasných trendov.....	3
I.2. Vonkajšie prostredie a domáce očakávania.....	5
I.3. Aktualizácia makroekonomických prognóz.....	6
II. VÝVOJ VEREJNÝCH FINANCIÍ	8
II.1. Štátny rozpočet	9
II.1.1. Daňové príjmy	9
II.1.2. Iné ako daňové príjmy štátneho rozpočtu.....	13
II.1.3. Výdavky štátneho rozpočtu.....	15
II.2. Ostatné subjekty verejnej správy a mimorozpočtové účty.....	17
II.2.1 Mimorozpočtové účty a ŠFA.....	17
II.2.2. Ostatné subjekty verejnej správy.....	18
III. ODHAD SALDA VEREJNEJ SPRÁVY V METODIKE ESA95 NA ROK 2008	21

ZHRNUTIE

V nadväznosti na zverejnenú Štatistickú správu o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v prvých dvoch štvrtrokoch 2008 a mesačné indikátory vývoja ekonomiky vypracovalo MF SR aktualizáciu svojej predikcie o makroekonomickom a fiškálnom vývoji v roku 2008 s cieľom posúdiť ich vplyv na pozíciu verejných financií.

Najnovšie prognózy MF SR pri väčšine indikátorov potvrdzujú doterajšie očakávania o smerovaní v hlavných oblastiach ekonomiky SR. Slovenská ekonomika rástla v prvom polroku 2008 vysokým tempom, avšak v súlade s očakávaniami miernejšie ako v roku 2007. Vysoký rast sa dosahuje stále bez ohrozenia makroekonomickej stability. Očakáva sa, že rast HDP za celý rok 2008 dosiahne úroveň 7,7%, čo je v porovnaní s predpokladmi rozpočtu na rok 2008 viac o 0,9 p.b.. V posledných mesiacoch sa globálna finančná kríza prejavila na vyspelých ekonomikách už v plnom rozsahu, avšak oproti iným krajinám v regióne bude jej vplyv na slovenskú ekonomiku značne tlmený. Je to predovšetkým vďaka odstráneniu kurzových a špekulatívnych rizík, ktoré vymiznú vstupom SR do eurozóny. Ďalej je to konkurencieschopnosť, ktorú si Slovensko zachováva cez relatívne nízke pracovné náklady. V neposlednom rade vysoká dovozná náročnosť spôsobuje, že pokles exportu sa zároveň prejaví aj na poklese importu, a tak bude v konečnom dôsledku vplyv poklesu exportu na ekonomický rast nižší.

Hlavný fiškálny cieľ vlády na rok 2008 bol stanovený v rámci **rozpočtu verejnej správy na roky 2008-2010** v podobe deficitu verejnej správy vo výške **2,3% HDP** (vrátane nákladov spojených s 2.pilierom dôchodkovej reformy vo výške 1,2% HDP). **Súčasný odhad deficitu verejnej správy je vo výške 2,3% HDP** (vrátane nákladov spojených s 2.pilierom vo výške 1,0% HDP), čo znamená, že je na úrovni rozpočtovanej hodnoty. Aktuálny odhad nákladov spojených s 2.pilierom prispieva pozitívne k saldu verejnej správy vo výške 0,2% HDP v dôsledku vyššieho odhadu jednorazového vplyvu presunu prostriedkov tých sporiteľov, ktorí prestúpili z 2.piliera výlučne do priebežného piliera dôchodkového systému.

Očakáva sa, že štátny rozpočet prispeje k zníženiu deficitu sumou 2,9 mld. Sk. Okrem toho sa očakáva lepšie hospodárenie Sociálnej poisťovne vo výške 4,6 mld. Sk, ktorá kompenzuje zhoršené hospodárenie ostatných subjektov verejnej správy v sume 5,3 mld. Sk. Zhoršenie hospodárenia o 2,8 mld. Sk sa predpokladá na mimorozpočtových účtoch a účtoch štátnych finančných aktív.

Aktualizácia odhadu daňových príjmov naznačuje, že skutočné daňové príjmy v roku 2008 len veľmi mierne prevýšia rozpočtovanú úroveň, pričom pri zohľadnení vplyvu hospodárenia obcí, VÚC, STV a SRO bude ich dopad na saldo verejnej správy v porovnaní s rozpočtom prakticky nulový. Udržanie rozpočtovanej úrovne deficitu, prípadne jeho ďalšie zníženie bude potrebné uskutočňovať cez dôslednú kontrolu na strane výdavkov verejnej správy. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať čerpaným a použitým úverom samospráv a odhadu prenesených nevyčerpaných limitov výdavkov kapitol štátneho rozpočtu do roku 2009. Nemenej významnou skutočnosťou z pohľadu možného negatívneho vplyvu na deficit je vývoj pohľadávok a záväzkov subjektov sektora verejnej správy (predovšetkým u obcí a VÚC).

Vzhľadom na to, že aktuálny odhad deficitu verejnej správy je na úrovni rozpočtovanej hodnoty, zároveň odhadované daňové príjmy štátneho rozpočtu prakticky nepresahujú rozpočtovanú úroveň, pri zohľadnení potenciálnych negatívnych dopadov uvedených rozpočtových rizík a prípadného makroekonomického rizika spojeného s globálnou finančnou krízou, MF SR nevidí priestor pre navýšenie výdavkov štátneho rozpočtu o povolené 1% v zmysle zákona o štátnom rozpočte na rok 2008.

I. VÝVOJ MAKROEKONOMICKÉHO PROSTREDIA

I.1. Prehľad súčasných trendov

Hospodársky rast a trh práce

Rast slovenského hospodárstva dosahoval v prvom polroku 2008 stále vysokú úroveň, 8,2%. Tempo rastu sa v súlade s prognózami MF SR mierne spomalilo oproti prvému polroku 2007 (8,8%). Vývoj odráža doznievanie efektov zahraničných investícií a rozširovania výroby, ako aj postupné približovanie sa k rovnovážnej úrovni oproti rekordným hodnotám predchádzajúcich rokov. V prvom polroku 2008 nebolo na vývoji slovenskej ekonomiky badať vplyv finančnej krízy, avšak v druhej polovici roka 2008 podstatne vzrástli riziká vonkajšieho prostredia. Rast ekonomiky je udržateľný, pohybuje sa len mierne nad potenciálnym rastom, a nespôsobuje vonkajšiu ani vnútornú nerovnováhu.

Podľa štruktúry použitia HDP je ekonomika ťahaná domácim aj zahraničným dopytom. Konečná spotreba domácností rástla v 1. polroku 2008 vysokým tempom 7,1%, podporovaná bola rastom zamestnanosti a reálnych miezd. Rast tvorby hrubého fixného kapitálu sa vrátil na predchádzajúce vyššie úrovne s celkovým rastom za prvý polrok 6,0%; slabší rast v prvom štvrťroku bol prechodný. V 2. štvrťroku významne vzrástla vládna spotreba (8,9%), a celkový rast v prvom polroku zdvihla na 4,8%. Pokles dynamiky oproti predchádzajúcemu štvrťroku, ako aj oproti rovnakému obdobiu roku 2007 nastal pri vývoze tovarov a služieb (8,7% za 2. štvrťrok, 10,5% za polrok) a dovoze (9,0% za štvrťrok, 11,5% za polrok). Bilancia zahraničného obchodu v bežných cenách je mierne záporná, v stálych cenách sa však v dôsledku vývoja deflátorov pohybuje v kladných číslach.

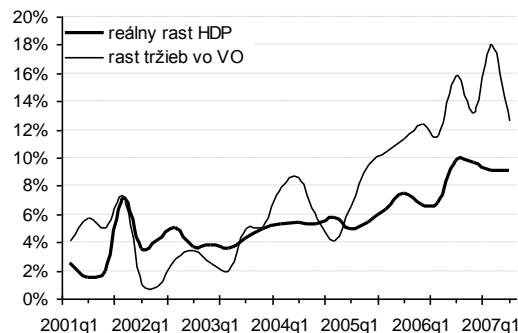
Z hľadiska odvetvovej štruktúry bol rast HDP v 1. polroku 2008 generovaný už tradične rastom priemyselnej výroby. Kompozitný indikátor rastu reálnych tržieb vo vybraných odvetviach (VO), ku ktorému z veľkej časti prispieva výroba dopravných prostriedkov a veľkoobchod, taktiež indikuje pokračovanie rastu ekonomiky, aj keď s miernejšou dynamikou.

Rast automobilovej výroby je miernejší
(vývoj medziročných rastov po mesiacoch)

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

Vážený reálny rast tržieb vo vybraných odvetviach
indikuje zmiernenie dynamiky reálneho rastu HDP

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

Silný rast ekonomiky napomáha aj udržaniu pozitívnych trendov na trhu práce, ktorý pretrváva od roku 2004. Investičné aktivity vytvárajú nové pracovné miesta, čím zvyšujú počet pracujúcich a zároveň znižujú stále vysoký, ale klesajúci počet nezamestnaných. Rast zamestnanosti mal v oboch štvrťrokoch vyššiu dynamiku ako v roku 2007, zvyšoval sa tempom 2,8% a 2,9% (podľa metodiky VZPS a ESA). K celkovému rastu zamestnanosti najviac prispel súkromný sektor, najmä počet podnikateľov bez zamestnancov. V druhom kvartáli 2008 sa naďalej znižoval počet nezamestnaných (o 7 %), čím miera nezamestnanosti poklesla o 0,5 p.b. na jednu z najnižších historických úrovní 10 %. Priemerná mesačná mzda v národnom hospodárstve rástla v druhom kvartáli (9,5%) pomalšie ako v prvom, a tak za 1. polrok stúpla o 9,7%. Priemerná mzda v hospodárstve tak dosiahla v 2. kvartáli úroveň 21 459 Sk. Keďže rast reálnej mzdy bol 4,8 %, mierne presiahol rast produktivity práce dosahujúci úroveň 4,6%.

Pokračujúci vysoký rast ekonomiky je naďalej sprevádzaný zlepšovaním obchodnej bilancie, ktoré však nebude tak prudké ako v roku 2007. Výrazné skokové zníženie deficitu v roku 2007 totiž súviselo s nábehom výroby v nových automobilkách a pozitívnym vývojom produkcie v elektrotechnickom priemysle. Okrem toho na vývoj v roku 2008 vplýva do istej miery aj zhoršenie vonkajších podmienok – vyššie sú ceny ropy, potravín a nižší je rast ekonomík obchodných partnerov. Rast exportu tovarov bol v prvých mesiacoch roku 2008 na úrovni 16%, kým rast importu dosiahol 17%, čo súviselo okrem iného aj s investičnými nákupmi elektrotechnického priemyslu. Napriek tomu, že kladné saldo zahraničného obchodu sa oproti 1. štvrťroku 2007 zvýšilo, deficit bežného účtu sa zhoršil cca o 1,4% HDP v dôsledku zápornej bilancie služieb a výnosov a tiež prehĺbenia deficitu v bežných transferoch.

Menové ukazovatele

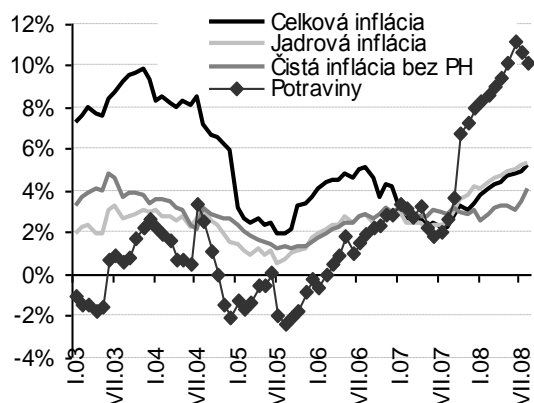
Po historických minimách v lete 2007 nadobudla miera inflácie CPI stúpajúci charakter. Tento vývoj pretrvával aj v posledných mesiacoch, keďže ceny reagovali najmä na rastúce ceny ropy. Miera CPI stúpala z januárovej úrovne 3,8%, na 4,6% v júni a až na 5,4% v septembri. Inflácia bola stále ovplyvňovaná hlavne externými globálnymi faktormi – prudkým rastom cien svetových energetických surovín a potravín. V niektorých prípadoch je však možné hovoriť aj o národných špecifikách SR – pri raste cien stomatólogov, periodík, reštauračného sektora. Avšak v najbližšom období sa po nástupe jednorazového efektu na infláciu z titulu vyššej spotrebnej dane z cigariet očakáva zvrät vo vývoji inflácie, ktorá by mala ku koncu roka klesať a priblížiť sa k štvorpercentnej úrovni.

Prechodné zvýšenie cien ropy až k hraniciam okolo 150 USD za barel v júli 2008 vyhnalo ceny pohonných hmôt (medziročná zmena cien v júli o 12,8%) ako aj ceny iných dopravných služieb na historické maximá. V oblasti potravín dosiahol rast cien vrchol v júni 2008 (11,1%). V letných mesiacoch sa tradične prejavuje sezónny efekt, ktorý pozitívne ovplyvnil vývoj cien v tomto segmente. Navyše burzy obchodujúce s potravinárskymi komoditami už nevykazujú rastový potenciál, pretože tohtoročná úroda bola lepšia ako minuloročná a zároveň súčasná finančná kríza prispeje k oslabeniu globálneho dopytu po potravinách.

Tak ako v roku 2007, aj v roku 2008 je tempo rastu regulovaných cien pod tempom rastu celkovej inflácie. Prispievateľom sú hlavne zmeny cien vo verejnej doprave a v zdravotníctve (vplyv rastu cien stomatologických služieb). V roku 2008 sa už nepredpokladá úprava regulovaných cien energií. Nezanedbateľným faktorom pre vývoj spotrebiteľskej inflácie CPI aj naďalej ostávajú trhové služby v oblasti bývania z titulu rastu tzv. imputovaného nájomného, čo súvisí predovšetkým so zatepľovaním bytových blokov (medziročná zmena v auguste 2008 o 16,3%). Pre Slovensko nezvyčajným úkazom z hľadiska štruktúry CPI je vyššie tempo jadrovej inflácie v porovnaní s celkovou infláciou. Takýto stav trvá už od polovice roka 2007. V auguste sa jadrová inflácia vyšplhala až na 5,3% a od začiatku roka je vyššia až o 1,2 p.b.

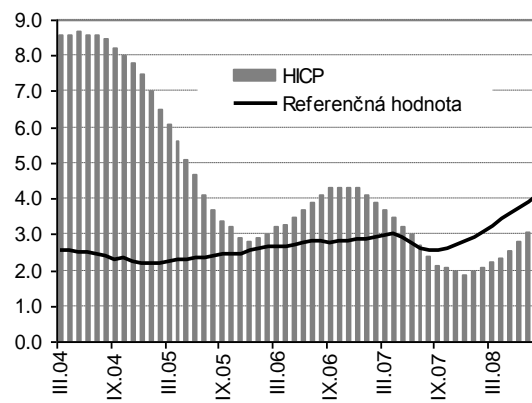
Aj napriek vysokej citlivosti slovenskej ekonomiky na externé podnety z titulu veľkej energetickej náročnosti ekonomiky, ako aj nízkej úrovne cenovej konvergenencie, si Slovensko dokázalo udržať relatívne nízku infláciu (v auguste 2008 bola inflácia na Slovensku z celej EÚ 11. najnižšia). Z hľadiska aktuálneho plnenia kritéria cenovej stability, ako aj plnenia podmienky dlhodobej udržateľnosti miery inflácie v SR je súčasná rezerva slovenskej inflácie voči referenčnej hodnote ešte stále dostatočná a pohybuje sa okolo úrovne 0,8 p.b.

Vývoj celkovej inflácie a jej hlavných komponentov (medziročne, %)

Zdroj: ŠÚ SR

Stav plnenia maastrichtského kritéria cenovej stability (%)

Zdroj: Eurostat, EK, MF SR

Počas prvých 9 mesiacov roku 2008 bola základná úroková sadzba NBS nezmenená na úrovni 4,25%. Znižovaniu sadzieb bránila rastúca inflácia, reflektujúca rast svetových cien ropy a potravín. Na druhej strane, zvyšovanie sadzieb nebolo aktuálne kvôli obavám z vplyvu globálnej finančnej krízy na ekonomiku Slovenska, ako aj kvôli neinflačným vnútorným podmienkam na Slovensku. Keďže príčinou celosvetového rastu inflácie sú silné globálne faktory, zvýšenie kľúčovej sadzby v SR by mohlo skôr výraznejšie pribrzdiť rast a tempo konvergencie slovenskej ekonomiky než zabezpečiť adekvátny efekt na vývoj inflácie.

I.2. Vonkajšie prostredie a domáce očakávania

Vývoj vonkajšieho prostredia

Posledný vývoj v oblasti vonkajšieho prostredia bol charakterizovaný prehĺbovaním krízy na finančných trhoch a prvými príznakmi jej prelievania do reálnej ekonomiky. Súčasná finančná kríza je odrazom hypotekárnej krízy v USA z roku 2006. Podmienky na finančných trhoch sa zhoršili predovšetkým v poslednom období, keď v krátkom časovom slede vyhlásili platobnú neschopnosť významné finančné domy a ceny akcií sa prepadli na niekoľkoročné minimá. Neistota ohľadom vývoja drží medzibankové úrokové sadzby na vysokej úrovni. Spríšňovanie úverových štandardov a nedostatok likvidity na bankovom trhu napomáhajú prelievaniu sa problémov z finančných trhov do reálnej ekonomiky. V roku 2007 európska ekonomika vzrástla o 2,8%, pričom eurozóna rástla tempom 2,6%. V druhom štvrtroku 2008 sa oproti predchádzajúcemu štvrtroku ekonomika eurozóny dokonca spomalila o 0,2% a ekonomika EÚ o 0,1%. V roku 2008 sa očakáva, že rast ekonomiky EÚ klesne na úroveň 1,4% a eurozóny na 1,3%. Ekonomika USA, ktorá je najviac postihnutá krízou, by mala rásť v roku 2008 na úrovni 1,3% a v roku 2009 na úrovni 0,1% (v roku 2007 dosahovala 2,8%).

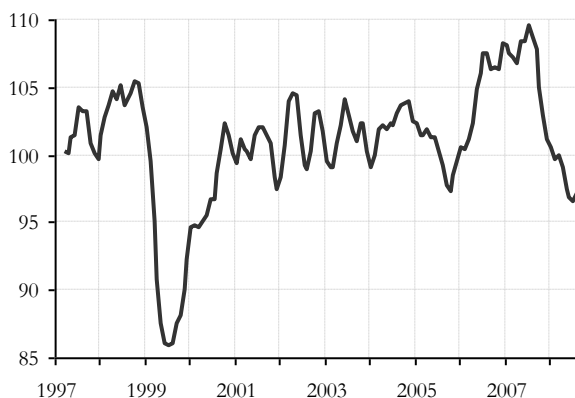
Americká centrálna banka (FED) znižovala od júna 2007 svoju kľúčovú úrokovú sadzbu, ktorá začala klesať z úrovne 5,25% v septembri 2007 na súčasnú úroveň 2% (k 6. októbru 2008). V januári dokonca FED znížila svoju sadzbu o 0,75 p.b., čo bolo najväčšie znižovanie úrokových sadzieb od roku 1984. FED sa znížením úrokových sadzieb snažila tmiť negatívny vplyv krízy na hypotekárnom trhu. Na druhej strane ECB ponechávala od začiatku roka svoju základnú refinančnú úrokovú sadzbu nezmenenú, no v júli pristúpila k jej zvýšeniu, aby tlmila silné inflačné tlaky v dôsledku globálneho rastu cien. Od začiatku októbra však ceny komodít postupne klesajú a oveľa závažnejším problémom sa javia dôsledky finančnej krízy. V záujme zvýšenia likvidity a odvrátenia hrozby finančnej krízy ECB v októbri 2008 pristúpila spolu s FED, Bank of England a centrálnymi bankami Švédska, Švajčiarska a Kanady ku koordinovanému zníženiu úrokových sadzieb o 0,5 p.b..

Rizikovým externým faktorom zostáva vývoj cien ropy. Cena ropy od začiatku roka až do júla kontinuálne rástla, až k jej historickému maximu 145 USD/barel. Príčinami tohto vývoja bol rastúci dopyt, pomalší rast ponuky a čiastočne aj špekulácie, ktoré odkláňali cenu od jej reálnej úrovne. Výrazný obrat vo vývoji cien ropy nastal v júli, kedy začali prevažovať obavy z recesie v USA a eurozóne, a s tým súvisiace očakávania klesajúceho dopytu. Cena ropy Brent k 6.10.2008 dosahuje 89 USD/barel, čo je o takmer 40% menej ako jej maximum z júla 2008, ale stále o 14% viac v medzročnom porovnaní.

Domáce očakávania

Domáce pozitívne očakávania ekonomického vývoja prechodne slabnú hlavne pod vplyvom vonkajšieho prostredia (indikátory ekonomickej dôvery¹ IES v eurozóne dosahujú rekordné minimá). Vývoj IES v SR takmer verne odráža priebeh vývoja IES v EÚ a v eurozóne – od polovice roka 2007 si v podstate drží klesajúci trend. Klesajúcu tendenciu má predovšetkým spotrebiteľská dôvera, dôvera v priemysle a službách. Indikátory dôvery v stavebníctve a maloobchode sú variabilné, pohybujú sa však okolo dlhodobého priemeru a naznačujú optimistické očakávania do budúcnosti.

Indikátor ekonomického sentimentu SR

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

I.3. Aktualizácia makroekonomických prognóz

Napriek transmisii negatívneho vplyvu globálnej finančnej krízy aj na vývoj reálnej ekonomiky v EÚ, aktuálne oficiálne prognózy MFSR z 12.9.2008 potvrdzujú doterajšie očakávania o pozitívnom smerovaní v hlavných oblastiach ekonomiky SR. Na rok 2008 sa naďalej predpokladá vysoký ekonomický rast na úrovni 7,7%. V čase prípravy prognóz MF SR boli dostupné údaje za prvý polrok 2008 a vývoj žiadneho z indikátorov nenasvedčoval, že by sa na ekonomike Slovenska začal prejavovať vplyv globálnej finančnej krízy. Väčšina indikátorov dôležitých z hľadiska vývoja daňových príjmov a obligatórných výdavkov by sa mohla podľa súčasných predpokladov vyvíjať lepšie ako sa uvažovalo pri zostavovaní rozpočtu na rok 2008, niektoré sa však výrazne zhoršili, predovšetkým inflácia:

- Zlepšili sa najmä očakávania vývoja reálneho a nominálneho HDP, zamestnanosti, nominálnych aj reálnych miezd a následne celkového domáceho dopytu, hlavne spotrebného charakteru.
- Zhoršili sa predikcie zahraničného dopytu, exportnej výkonnosti a tovarovej bilancie.
- Ako dôsledok slabších výsledkov v zahraničnom obchode sa oproti predpokladom rozpočtu zhoršila predikcia bežného účtu platobnej bilancie.

¹ agregovaný indikátor domácich krátkodobých očakávaní v priemysle, stavebníctve, maloobchode, službách a očakávanej spotrebiteľskej dôvery na tri mesiace dopredu

- Oproti rozpočtu sa očakáva mierne oslabená investičná aktivita a výrazne horší vývoj spotrebiteľských cien, ktorý však na druhej strane v krátkodobom horizonte zvyšuje odhady nominálnych hodnôt daňových základní (HDP, mzdy, spotreba).
- V dôsledku globálnej finančnej krízy sa zvýšilo riziko negatívneho vývoja zahraničného obchodu.

Konkrétne porovnania aktuálnych odhadov vybraných indikátorov ekonomiky SR pre rok 2008 s pôvodnými predpokladmi rozpočtu poskytuje nasledujúca tabuľka:

Aktualizácia prognóz na rok 2008 (september 2008)			
v %, ak nie je uvedené inak	Rozpočet 2008	Aktuálny odhad	Rozdiel v p.b.
Hrubý domáci produkt, reálny rast	6,8	7,7	0,9
Hrubý domáci produkt v bežných cenách mld. Sk	1 988,5	2 062,5	74,0
Konečná spotreba domácností, reálny rast	6,0	7,0	1,0
Konečná spotreba domácností, nominálny rast	8,2	11,7	3,5
Priemerná mesačná mzda, reálny rast	4,5	4,7	0,2
Priemerná mesačná mzda, nominálny rast	6,6	9,3	2,7
Rast zamestnanosti (štatistické zisťovanie)	1,6	2,5	0,9
Index spotrebiteľských cien, priemerný rast	2,0	4,4	2,4
Bilancia bežného účtu, podiel na HDP	-2,6	-5,0	-2,4

Zdroj: MF SR

Očakávaný rast výkonnosti ekonomiky v roku 2008 na úrovni 7,7% by mal byť miernejší ako v roku 2007 (10,4%), čo je v súlade s pôvodnými predikciami, avšak o 0,9 p.b. silnejší ako sa predpokladalo pri tvorbe rozpočtu na rok 2008 (6,8%). Rast v roku 2008 bude výsledkom viacerých, niekedy aj protichodných vplyvov, najmä doznievajúcich rastových impulzov zo strany PZI a pokračujúcich negatívnych globálnych faktorov – vysoké rasty svetových cien ropy a komodít (prudký pokles cien nastal až v októbri v dôsledku rozšírenia finančnej krízy), globálna finančná kríza a spomaľovanie dôležitých ekonomík. Na strane dopytu sa tak oproti predpokladom rozpočtu zhoršili vyhliadky na vývoj čistého zahraničného obchodu, avšak zlepšili sa očakávania vývoja domáceho dopytu. Viac pracovných príležitostí, rast produktivity práce a rýchlejšie tempo reálnej konvergenzie podporia aj vyššiu dynamiku miezd, zamestnanosti, disponibilných príjmov a konečnej spotreby domácností. Na základe slabšieho vývoja v prvých mesiacoch 2008 sa znížili očakávania o vývoji tvorby hrubého kapitálu. V dôsledku vyššej inflácie sa upravili predpoklady o nominálnej úrovni HDP smerom nahor. Naopak, zhoršili sa predpoklady o podiele deficitu bežného účtu na HDP najmä v dôsledku horšieho vývoja v roku 2007 ako sa pôvodne očakávalo, ako aj v dôsledku zhoršenia aktuálneho odhadu zahraničného obchodu. Odhad miery inflácie sa oproti predpokladom v rozpočte na rok 2008 zvýšil až o 2,4 percentuálneho bodu, a to v dôsledku globálneho rastu cien komodít, najmä ropy a potravín.

Prognóza makroekonomického vývoja vypracovaná MF SR bola podrobená hodnoteniu v rámci Výboru pre makroekonomické prognózovanie, ktorého pätnáste zasadnutie sa konalo 12. septembra 2008. Výsledkom je celkové hodnotenie charakteru definitívnej prognózy MF SR - prognóza makroekonomického vývoja na rok 2008 vypracovaná MF SR bola členmi Výboru prevažne označená ako realistická.

II. VÝVOJ VEREJNÝCH FINANCIÍ

Hlavným cieľom vlády v oblasti fiškálnej politiky je pokračovať v konsolidácii verejných financií. V nadväznosti na tento cieľ bola v rozpočte verejnej správy na roky 2008-2010 stanovená aj cieľová hodnota deficitu verejnej správy pre rok 2008 vo výške 2,3% HDP (vrátane nákladov spojených s 2.pilierom dôchodkovej reformy vo výške 1,2% HDP).

Na základe v súčasnosti dostupných informácií sa očakáva, že štátny rozpočet prispeje k zníženiu deficitu sumou 2,9 mld. Sk. Okrem toho sa očakáva lepšie hospodárenie Sociálnej poisťovne vo výške 4,6 mld. Sk, ktorá kompenzuje zhoršené hospodárenie ostatných subjektov verejnej správy v sume 5,3 mld. Sk. Zhoršenie hospodárenia o 2,8 mld. Sk sa predpokladá na mimorozpočtových účtoch a účtoch štátnych finančných aktív.

Vo vyjadrení k HDP je odhad deficitu verejnej správy na rozpočtovanej úrovni 2,3% HDP, pričom náklady spojené s 2. pilierom sa odhadujú vo výške 1,0% HDP. To v porovnaní s rozpočtom znamená pozitívny vplyv nákladov 2.piliera vo výške 0,2% HDP na saldo verejnej správy. Uvedená zmena súvisí s vyšším jednorazovým vplyvom presunu prostriedkov tých sporiteľov, ktorí v čase od 1. januára do 30. júna 2008 prestúpili z 2.piliera výlučne do priebežného piliera dôchodkového systému.

Aktuálny odhad salda verejnej správy v roku 2008 (ESA 95)		
	mld.Sk	% HDP
Schodok VS po schválení jednotlivých rozpočtov	46,5	2,3
Štátny rozpočet	-2,9	-0,1
Mimorozpočtové účty a ŠFA	2,8	0,1
Ostatné subjekty verejnej správy	0,7	0,0
- Sociálna poisťovňa	-4,6	-0,2
- Zdravotné poisťovne	2,2	0,1
- Štátne fondy	1,4	0,1
- Obce	1,5	0,1
- Ostatné	0,2	0,0
Aktuálny odhad schodku VS	47,1	2,3
z toho: zlepšenie deficitu vplyvom aktualizácie odhadu HDP		0,08

(+) indikuje zvýšenie schodku verejnej správy v metodike ESA 95

Zdroj: MF SR

Súčasný odhad schodku rozpočtu verejnej správy je oproti rozpočtovanej úrovni vyšší o 0,6 mld. Sk, pričom aktualizácia daňových príjmov naznačuje, že podobne ako v predchádzajúcom roku, ani v tomto roku nebudú daňové príjmy výraznejšie vplyvať na výsledný schodok verejnej správy. Udržanie rozpočtovanej úrovne deficitu, prípadne jeho ďalšie zníženie, bude preto potrebné uskutočňovať cez dôslednú kontrolu na strane výdavkov verejnej správy.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať aj potenciálnym rizikám, ktoré môžu ovplyvniť výsledné hospodárenie verejnej správy v negatívnom smere. Podstatným rizikom pre odhad salda verejnej správy sú čerpané a použité úvery samospráv a odhad prenesených nevyčerpaných limitov výdavkov kapitol štátneho rozpočtu do roku 2009. Nemenej významnou skutočnosťou z pohľadu možného negatívneho vplyvu na deficit je vývoj pohľadávok a záväzkov subjektov sektora verejnej správy (predovšetkým u obcí a VÚC).

II.1. Štátny rozpočet

II.1.1. Daňové príjmy

Po zasadnutí Výboru pre makroekonomické prognózy sa uskutočnilo dňa 22. septembra 2008 aj zasadnutie Výboru pre daňové prognózy. Ministerstvo financií na tomto zasadnutí prezentovalo svoju aktualizovanú strednodobú prognózu daňových príjmov na roky 2008 – 2011. Všetci členovia Výboru s výnimkou NBS posúdili prognózu MF SR ako realistickú, NBS považuje prognózu za optimistickú. Súčasťou aktualizovanej prognózy bol aj odhad na rok 2008, ktorý je v nasledujúcej časti materiálu porovnávaný s výnosom daní vo schválenom rozpočte na rok 2008 a odhadom uvedeným v polročnom materiáli².

Aktuálny odhad celkových daňových príjmov verejnej správy je oproti schválenému rozpočtu na rok 2008 vyšší približne o 7,1 mld. Sk, čo predstavuje plnenie na úrovni 102,1%. Avšak pri zohľadnení vplyvu hospodárenia obcí, VÚC, STV a SRo bude ich dopad na saldo verejnej správy v porovnaní s rozpočtom prakticky nulový.

Na zvýšení odhadu sa najväčšou mierou podieľali dane z príjmov, predovšetkým daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti sumou 4,7 mld. Sk a daň z príjmov právnických osôb sumou 3,7 mld. Sk. Zvýšil sa aj odhad príjmov z DPH, ktorej koncoročný výnos pravdepodobne presiahne rozpočtovanú úroveň o 1,3 mld. Sk. Ďalšie zvýšenie v sume 2,1 mld. Sk bolo spôsobené metodickou zmenou. V rámci notifikácie deficitu a dlhu Eurostatu k 1.10.2007 boli Slovenská televízia (STV) a Slovenský rozhlas (SRo) preklasifikované do sektora verejnej správy, pričom ich príjmy z koncesionárskych poplatkov sú podľa pravidiel ESA95 zaznamenané ako daňové príjmy. V rozpočte verejnej správy na roky 2008-2010 tieto subjekty ešte neboli zahrnuté. Zvýšenie odhadov u vyššie uvedených daní bolo kompenzované znížením očakávaného výnosu spotrebných daní približne o 5,6 mld. Sk, čo súvisí s poklesom výnosu spotrebnej dane z tabaku a tabakových výrobkov z dôvodu legislatívnej zmeny a spotrebnej dane z minerálnych olejov.

Daňové príjmy verejnej správy v roku 2008 (ESA95, mil. Sk)				
	Schválený rozpočet 2008	Aktuálny odhad MF SR	Rozdiel oproti rozpočtu	Očakávané plnenie rozpočtu (%)
Dane z príjmov	116 870	125 725	8 855	107,6
FO zo závislej činnosti a funkčných požitkov	45 140	49 812	4 672	110,4
FO z podnikania a sam. zárobkovej činnosti	6 411	6 514	103	101,6
Právnických osôb	59 689	63 412	3 723	106,2
Vyberané zrážkou	5 630	5 987	357	106,3
Domáce dane na tovary a služby	202 055	197 750	-4 305	97,9
Daň z pridanej hodnoty	140 617	141 952	1 335	100,9
Spotrebné dane	61 438	55 799	-5 639	90,8
Miestne dane	14 820	14 988	168	101,1
Daň z nehnuteľností	7 050	6 990	-60	99,1
Dane za špecifické služby	4 075	4 303	228	105,6
Daň z motorových vozidiel	3 695	3 695	0	100,0
Ostatné dane *	1 001	3 374	2 373	337,1
Úhrada za služby verejnosti poskytované STV a SRo	0**	2 140	2 140	-
Podiel na vybraných finančných prostriedkoch	960	1 168	208	121,7
Daň z dedičstva, darovania, prevodu a prech. nehn.	0	20	20	-
Daňové príjmy verejnej správy spolu	334 746	341 837	7 091	102,1
podiel na HDP	16,8%	16,6%	-0,2%	-
Daňové príjmy verejnej správy - bez STV a SRo	334 746	339 697	4 951	101,5

² Správa o makroekonomickom vývoji a vývoji verejných financií SR za 1.polrok 2008 a predikcia vývoja do konca roka (schválené vládou uznesením č 569/2008 zo dňa 27.8.2008).

Súčasný odhad daní sa pohybuje mierne nad úrovňou schváleného rozpočtu verejnej správy na rok 2008 a potvrdil odhady uvedené v polročnom materiáli. Z celkových dodatočných príjmov v sume 7,1 mld. Sk bola veľká časť vysvetlená už v polročnom materiáli, ktorý predpokladal vyššie daňové príjmy vo výške 5,7 mld. Sk. Súčasná aktualizácia zvýšila odhad daní v porovnaní s polročným materiálom len o 1,4 mld. Sk.

K miernemu zvýšeniu odhadu daní sa pristúpilo po zohľadnení aktuálneho plnenia daňových príjmov v tomto roku, pričom časť z toho je možné pripísať aj lepšiemu makroekonomickému vývoju. V porovnaní s polročným materiálom došlo v poslednej aktualizácii makroekonomického vývoja prezentovaného v prvej časti tohto materiálu k úprave najmä rastu zamestnanosti a nominálnych miezd, čo by malo mať pozitívny dopad na výnos dane z príjmov fyzických osôb a odvodových príjmov. Mierne zvýšenie sa očakáva aj v prípade nominálnej konečnej spotreby domácností, čo má pozitívny dopad na výnos DPH.

Porovnanie makroekonomických predpokladov na rok 2008 v čase rozpočtu oproti aktuálnemu odhadu						
Ukazovateľ (%)	Základňa pre daň	RVS	PM	Aktuálny odhad	Rozdiely	
		(1)	(2)	(3)	oproti RVS (4)=(3)-(1)	oproti PM (5)=(3)-(2)
HDP; b.c. (mld. Sk)	-	1 988,5	2 060,4	2 062,5	74,0	2,1
HDP; reálny rast	-	6,8	7,7	7,7	0,9	0,0
HDP; nominálny rast	DPPO, DP zrážka	9,1	11,3	11,4	2,3	0,1
Konečná spotreba domácností; reálny rast*	Spotrebné dane	6,0	7,0	7,0	1,0	0,0
Konečná spotreba domácností; nom. rast	DPH	8,2	11,6	11,8	3,6	0,2
Priem. mesačná mzda; nominálny rast	DPFO, Odvody	6,6	9,2	9,3	2,7	0,1
Počet zamestnaných, podľa evid. počtu; rast	DPFO, Odvody	1,6	2,2	2,5	0,9	0,3
Mzdová báza; rast **)	DPFO, Odvody	8,3	11,5	12,0	3,7	0,5
Inflácia (priem. ročná)	DPFO (odpoč. položky)	2,0	4,3	4,4	2,4	0,1
BRIBOR 1M, priemer	DP zrážka	4,4	4,2	4,2	-0,2	0,0

*) bez NISD (Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam)

Zdroj: MF SR

**) Mzdová báza = priemerná mzda * zamestnaní podľa evidenčného počtu

RVS - rozpočet verejnej správy, PM - polročný materiál

Vývoj jednotlivých daňových príjmov v roku 2008

Aktualizácia odhadu daňových príjmov na rok 2008 oproti odhadu uvedenému v polročnom materiáli je zobrazená v tabuľke. Očakáva sa, že nové skutočnosti zohľadnené v odhade prispievajú k zvýšeniu daňových príjmov verejnej správy o 1,4 mld. Sk.

Zmena odhadu daní oproti polročnému materiálu (ESA95, v mil. Sk)	
	2008
Daň z príjmov fyzických osôb	985
DPFO zo závislej činnosti	985
DPFO z podnikania	0
Daň z príjmov právnických osôb	67
Daň vyberaná zrážkou	0
Daň z pridanej hodnoty	0
Spotrebné dane	534
Ostatné dane	-149
Daňové príjmy verejnej správy spolu	1 437
podiel na HDP	0,07%

Zdroj: MF SR

Odhad výnosu **dane z príjmov fyzických osôb** (DPFO) je v porovnaní s polročným materiálom vyšší o 1,0 mld. Sk.

Prognóza výnosu dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti bola upravená na základe aktuálneho plnenia počas prvých deviatich mesiacov roku 2008, ktorá vykazuje vyššiu dynamiku plnenia oproti pôvodným predpokladom. Údaje o plnení tejto dane počas deviatich mesiacov tohto roku potvrdzujú progresívny charakter tejto dane, ktorý možno pripísať aj vysokému rozdielu medzi rastom hrubých miezd a rastom odpočítateľných položiek znižujúcich daňovú povinnosť. Navyše od tohto roku sa prejavuje zvýšená progresivita tejto dane aj v dôsledku zavedenia klesajúcej nezdaniteľnej časti základu dane.

Významným jednorazovým faktorom, ktorý prispel k zvýšeniu prognózy tejto dane je presun termínu valorizácie miezd vo verejnej správe. Doteraz sa tieto mzdy valorizovali každoročne k 1. júlu, od 1. januára 2008 sa tento termín presunul na začiatok roka.

V prípade dane z príjmov fyzických osôb z podnikania a samostatnej zárobkovej činnosti zmena oproti júrovej prognóze nenastala. Odhad výnosu na rok 2008 je podobne ako v júrovej prognóze založený stále na odhade výnosu za rok 2007, keďže skutočnosť bude známa až začiatkom roka 2009. Dostupné informácie však zatiaľ potvrdzujú odhad prezentovaný v polročnom materiáli, preto nebolo potrebné odhad na rok 2007 a následne aj na rok 2008 upravovať.

Podobne ako u DPFO z podnikania aj u **dane z príjmov právnických osôb** (DPPO) platí, že odhad na rok 2008 je postavený na odhade výnosu za rok 2007. V tomto prípade je však riziko odhadu vyššie, keďže na rozdiel od DPFO z podnikania relatívne významná časť vyrovnania dane je vysporiadaná na konci septembra, resp. v októbri. V čase prípravy tohto materiálu však údaje potvrdzovali odhad výnosu prezentovaného v polročnom materiáli a nebolo potrebné meniť odhad na rok 2007 a následne ani na rok 2008. Minimálna úprava výnosu DPPO v roku 2008 o 67 mil. Sk súvisí s miernym zvýšením odhadu rastu nominálneho HDP.

Naďalej je možné očakávať, že vysoký ekonomický rast v kombinácii s rastom miezd pod úrovňou rastu produktivity práce v rokoch 2007 a 2008 sa bude premietiť do rýchlejšieho rastu základu tejto dane v porovnaní s rastom nominálneho HDP.

Odhad aktuálneho výnosu **dane z príjmov vyberanou zrážkou** zostal oproti poslednej prognóze z júna nezmenený.

Odhad výnosu **dane z pridanej hodnoty** sa v porovnaní s polročným materiálom nezmenil. Napriek tomu, že makroekonomická prognóza je dokonca pozitívnejšia, plnenie dane počas roka 2008 nadviazalo na vývoj z roka 2007, keď výnos dane zaostával za rastom svojej makroekonomickej základne (nominálna spotreba domácností).

Odhad výnosu **spotrebných daní** je oproti rozpočtu na rok 2008 nižší o 5,6 mld. Sk. V porovnaní s polročným odhadom sa očakáva, že výnos bude vyšší o 534 mil. Sk. Najväčšou mierou sa na tom podieľa pozitívne plnenie spotrebnej dane z minerálnych olejov vo výške 474 mil. Sk a spotrebná daň z piva vo výške 167 mil. Sk. Naopak hotovostné plnenie spotrebnej dane z liehu naznačuje, že výnos odhadovaný v júni nebude dosiahnutý a odhad bol znížený o 108 mil. Sk.

Odhad výnosu **ostatných daní** poklesol v porovnaní s polročným materiálom o 149 mil. Sk. Tento pokles je zapríčinený hlavne zmenou odhadu úhrad za služby verejnosti poskytované STV a SRO. Odhad úhrad za služby poskytované verejnosti STV sa oproti polročnému materiálu znížil o 258 mil. Sk, v prípade SRO zvýšil o 17 mil. Sk. Tieto zmeny zohľadňujú aktuálne údaje o výbere úhrad, pričom rozdielny dopad na STV a SRO vyplýva z rozdielneho prístupu pri tvorbe svojich rozpočtov. Kým SRO bol pri tvorbe svojho rozpočtu konzervatívnejší, STV bola mierne optimistickjšia.

Úhrady za služby poskytované verejnosti v roku 2008 (mil. Sk)			
	Polročný odhad (1)	Aktuálny odhad (2)	Rozdiel (3)=(2)-(1)
Úhrada za služby verejnosti poskytované STV	1 718	1 460	-258

Úhrada za služby verejnosti poskytované SRo	663	680	17
SPOLU	2 381	2 140	-241

Zdroj: MF SR

Okrem vyššie uvedených zmien bol aktualizovaný aj dopad asignácie podielu zaplatenej dane z príjmov vo výške 2%. V roku 2008 sa očakáva, že suma prostriedkov poukázaných na osobitné účely (verejnoprospešné aktivity mimovládnych neziskových organizácií) dosiahne 1 455 mil. Sk, čo by predstavovalo 71% maximálne možnej výšky. V porovnaní s rozpočtom to znamená zvýšenie výdavkov o 74 mil. Sk.

Vplyv prevodu prostriedkov na verejnoprospešný účel v roku 2008 na rozpočet (v mil. Sk)

	Schválený rozpočet	Polročný materiál	Aktuálny odhad	Rozdiel oproti rozpočtu
Výdavky verejnej správy podľa ESA95	1 381	1 442	1 455	74
- Prevod na VPÚ z DPFO	415	438	451	36
- Prevod na VPÚ z DPPO	966	1004	1 004	38

Zdroj: DR SR, MF SR

Porovnanie aktuálneho odhadu s rozpočtovanými výnosmi daní a daňových sankcií jednotlivých zložiek verejnej správy je uvedené v nasledujúcej tabuľke. Významný nárast daňových príjmov o 3,4 mld. Sk resp. 1,1 mld. Sk sa očakáva v prípade obcí a vyšších územných celkov. Zvýšenie príjmov STV a SRo v porovnaní s rozpočtom súvisí s metodickou zmenou. Zároveň sa odhaduje pozitívny vplyv aktualizácie daňových prognóz na štátny rozpočet vo výške 529 mil. Sk.

Zložky verejnej správy - rozdiel aktuálneho odhadu daní oproti schválenému rozpočtu (ESA95, v mil. Sk)

	Daňové príjmy	Sankcie daní	2% z daní	Spolu
Verejná správa	7 091	251	-74	7 268
- Štátny rozpočet	439	164	-74	529
- Obce	3 422	4	-	3 426
- VÚC	1 088	38	-	1 126
- STV	1 460	-	-	1 460
- SRo	680	-	-	680
- Environmentálny fond	2	-	-	2

Zdroj: MF SR

Medzi **hlavné riziká** odhadu patrí ziskovosť podnikov, cena ropy, rozšírenie používania biopalív, svetová finančná kríza a možnosť zasielania 2% z daní na verejnoprospešný účel. Ako už bolo spomenuté v predchádzajúcej časti, najväčšia neistota ohľadom prognózy existuje v prípade DPPO. Vychádza sa zo skutočnosti, že ziskovosť podnikov je ovplyvnená viacerými faktormi, ktorých predikcia sa spája s vysokou mierou rizika, ako napríklad premietnutie relatívneho rýchleho posilnenia slovenskej koruny na prelome rokov 2007/2008. Takisto aj zníženie zahraničného dopytu v dôsledku svetovej finančnej krízy môže ovplyvniť ziskovosť podnikov. Podstatný vplyv na výnos DPPO by malo aj čerpanie daňových úľav podnikmi, ktoré už v minulosti daň platili.

Ďalším rizikom môže byť výraznejšie rozšírenie používania biopalív, ktoré sú daňovo zvýhodnené a znižujú výnos spotrebných daní. V prípade, ak by sa využili maximálne možnosti na využitie daňového zvýhodnenia biopalív a na trh by sa uvádzali len takéto palivá, výpadok na spotrebnej dani by v tomto roku mohol dosiahnuť výšku 250 mil. Sk.

Vplyv aktualizácie odhadu daní na saldo verejnej správy

Veľkosť vplyvu aktualizácie daňových príjmov na rozpočtovaný deficit verejnej správy v metodike ESA 95 nie je ekvivalentný rozdielu v odhade daní oproti rozpočtu v sume 7,1 mld. Sk. Pri prechode z rozdielu v odhade daní na vplyv na deficit sú nutné viaceré úpravy:

- Prvou je zohľadnenie predpokladu MF SR, že samospráva všetky peniaze, ktoré dostane v danom roku navyše oproti rozpočtu, minie pri inak vyrovnanom hospodárení.
- Daňové sankcie sa vykazujú podľa metodiky ESA95 ako súčasť nedaňových príjmov. Keďže však s aktualizáciou prognóz daňových príjmov dochádza aj k spresneniu odhadu daňových sankcií, zohľadňuje sa ich vplyv na rozpočtovaný deficit. Zároveň sa vyčísľuje vplyv sankcií na príjmy územnej samosprávy pri zohľadnení predpokladu ich vyrovnaného hospodárenia.
- Ďalším faktorom sú príjmy STV a SRo z úhrad za služby verejnosti, pričom aj v tomto prípade sa predpokladá vyrovnané hospodárenie týchto subjektov. Keďže tieto príjmy neboli súčasťou rozpočtu verejnej správy na roky 2008-2010, pri vyčíslení ich vplyvu je potrebné odrátať celkovú výšku príjmov.
- Negatívny vplyv na saldo verejnej správy má aj poukazovanie 2% na osobitný účel. Daňové príjmy v metodike ESA95 sú uvádzané v plnej výške, pričom poukazovanie 2% z daní je považované za výdavok v prospech neziskových organizácií. Aktuálny odhad predpokladá v porovnaní s rozpočtom vyšší prevod prostriedkov na osobitný účel, preto je vplyv na saldo verejnej správy negatívny.

Po úprave o tieto vplyvy má aktualizácia daňových príjmov na úrovni verejnej správy pozitívny vplyv na saldo verejnej správy vo výške 1,65 mld. Sk.

Dopad na saldo verejnej správy oproti rozpočtu (ESA95, mil. Sk)	
	2008
(1) Daňové príjmy VS	7 091
(2) Sankcie daní VS	251
(3) Daňové príjmy obcí a VÚC (cash)	3 434
(4) Sankcie obcí a VÚC	42
(5) Príjmy STV a SRo - úhrada za služby verejnosti	2 140
(6) 2% výnosu DPFO a DPPO na verejnoprospešný účel	74
(7) Vplyv aktualizácie daňových príjmov na deficit verejnej správy	1 652
(7)=(1)+(2)-(3)-(4)-(5)-(6)	Zdroj: MF SR

II.1.2. Iné ako daňové príjmy štátneho rozpočtu

Predpokladané plnenie **iných ako daňových príjmov štátneho rozpočtu bude oproti rozpočtovanej úrovni nižšie o 2,5 mld. Sk.** Predpokladané plnenie nedaňových príjmov bude ovplyvnené najmä nasledovnými skutočnosťami.

Iné ako daňové príjmy štátneho rozpočtu (ESA 95, mil.Sk)	Schválený rozpočet 2008	Aktuálny odhad 2008	Rozdiel	Očakávané plnenie rozpočtu (v %)
Príjmy z podnikania a z vlastníctva	899,3	2 462,6	1 563,3	273,8
Administratívne a iné poplatky a platby	7 955,1	7 851,8	-103,3	98,7
Kapitálové príjmy	3 074,6	1 582,5	-1 492,1	51,5
Úroky z domácich a zahr. úverov, pôžičiek a vkladov	7 185,8	6 619,1	-566,7	92,1
Iné nedaňové príjmy	3 211,5	6 214,6	3 003,1	193,5
Tuzemské a zahraničné granty	0,0	511,5	511,5	—

Tuzemské transfery	18 964,6	17 005,0	-1 959,6	89,7
Prostriedky z rozpočtu EÚ	35 984,7	32 492,8	-3 491,9	90,3
Iné ako daňové príjmy - spolu	77 275,6	74 739,9	-2 535,7	96,7

Zdroj: MF SR

V **príjmoch z podnikania a z vlastníctva** sa z hľadiska realizácie štátneho rozpočtu očakáva významnejší pohyb v priebehu IV. štvrťroka, kedy príde k úhrade doteraz nerealizovaných dividend z podnikov s majetkovou účasťou štátu, v ktorých výkon akcionárskych práv zabezpečujú niektoré ministerstvá. Oproti rozpočtovanej úrovni sa predpokladá **prekročenie** príjmov štátneho rozpočtu na úrovni približne **1 563,3 mil. Sk**.

V rámci pôsobnosti rezortu Ministerstva financií SR boli rozpočtované dividendy na úrovni 193,0 mil. Sk, a to od spoločnosti Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s. a TIPOS a. s. V súčasnosti bol realizovaný odvod v celkovej výške 200,0 mil. Sk, a to od Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a. s. vo výške 100,0 mil. Sk, od TIPOS, a. s. vo výške taktiež 100,0 mil. Sk, čím došlo k prekročeniu rozpočtu o 7,0 mil. Sk.

V rámci pôsobnosti rezortu Ministerstva hospodárstva SR možno očakávať, že z dôvodu platnosti predbežného opatrenia Najvyššieho súdu SR, ktorým sa pozastavila výplata dividend akcionárom Transpetrolu, a. s. sa neočakávajú dividendy vo výške 179,0 mil. Sk (rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa). Od spoločnosti Jadrová vyradovacia spoločnosť, a. s. Jaslovské Bohunice možno očakávať dividendy na úrovni 144,6 mil. Sk, pričom rozpočet predstavoval 58,0 mil. Sk. Pôvodne rozpočtované dividendy FNM SR od spoločnosti Slovak Telekom, a. s. vo výške 1,0 mld. Sk sa z dôvodu nerealizovania prevodu 34 % podielu akcií na Fond budú realizovať v príjmoch kapitoly MH SR. Očakáva sa mierne prekročenie o 20,0 mil. Sk. Celkovo za kapitolu MH SR možno očakávať prekročenie rozpočtu o 927,6 mil. Sk.

V rámci pôsobnosti rezortu Ministerstva zahraničných vecí SR sa rozpočtovali dividendy vo výške 20,0 mil. Sk, a to od Správy služieb diplomatickému zboru, a. s. Predpokladá sa odvod na úrovni rozpočtu.

Pri rozpise schváleného rozpočtu došlo k nesprávnemu zaradeniu príjmov osobitného odvodu zo zisku štátnych podnikov Vodohospodárska výstavba, š. p a Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. v rámci kapitoly Ministerstva životného prostredia SR, a to vo výške 500 mil. Sk. Uvedené sa v porovnaní so schváleným rozpočtom prejavuje ako prekročenie rozpočtu v rámci príjmov z podnikania a z vlastníctva, a zároveň ako nenaplnenie kapitálových príjmov, nakoľko boli rozpočtované práve v tejto položke. Z hľadiska celkových príjmov štátneho rozpočtu sa však tieto skutočnosti navzájom kompenzujú.

V rámci pôsobnosti rezortu Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR boli realizované nerozpočtované dividendy na úrovni 100,0 mil. Sk, a to od spoločnosti Slovenská pošta, a. s.

Na základe doterajšieho vývoja **príjmov z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb** sa javí, že ku koncu roka môže dôjsť k výpadku u niektorých druhov príjmov tejto kategórie. V prípade príjmov zo správnych a ostatných poplatkov sa odhaduje výpadok na úrovni približne 336 mil. Sk a v prípade tržieb z predaja kolkových známok sa očakáva prekročenie rozpočtovaného objemu, a to zhruba o 600 mil. Sk. Vývoj súdnych poplatkov naznačuje neplnenie rozpočtovanej úrovne, a to približne o 62 mil. Sk. Taktiež poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja môžu predstavovať určité riziko príjmov štátneho rozpočtu, keď ku koncu septembra 2008 predstavovalo ich plnenie len 49 % schváleného rozpočtu, čo by pri zohľadnení ich predpokladaného plnenia v priebehu roku znamenal výpadok približne 626 mil. Sk. Naopak pozitívny vývoj zaznamenávajú pokuty, penále a iné sankcie, keď na základe ich plnenia po 9 mesiacoch sa odhaduje prekročenie rozpočtovanej úrovne o 35 %. Po zohľadnení vyššie popísaných pozitív ako aj negatív možno predpokladať, že u administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb dôjde **k výpadku** príjmov štátneho rozpočtu **na úrovni 100 mil. Sk**.

U **kapitálových príjmov** sa očakáva **nenaplnenie rozpočtovanej úrovne vo výške 1,5 mld. Sk**. Uvedené neplnenie sa očakáva najmä v kapitolách MO SR a MV SR, kde sa pravdepodobne neuskutočnia predpokladané odpredaje majetku vo výške 0,5 mld. Sk resp. 0,4 mld. Sk. Vyššie popísané nesprávne zaradenie príjmov u kapitoly MŽP SR prispieva k neplneniu tohto druhu príjmov vo výške 0,5 mld. Sk. Výška kapitálových príjmov je

ovplyvnená objemom majetku v správe jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu, ktorý je predmetom predaja. Podstatou tohto druhu príjmu je nerovnomerný a skokový vývoj počas roka.

Očakáva sa, že **príjmy z úrokov** budú oproti rozpočtu **nižšie o cca 0,6 mil. Sk**, keďže sa predpokladá nenaplnenie rozpočtovaných príjmov z finančných operácií uskutočňovaných ARDALom v mene MFSR – klienta Štátny dlh. Nenaplnenie príjmov súvisí s tým, že takmer všetky peňažné zdroje zo Štátnej pokladnice boli využívané pre potreby štátu prostredníctvom klienta Štátny dlh, ktorý je zodpovedný za správu štátneho dlhu a neboli ukladané na trhu. Uvedený výpadok príjmov bude čiastočne kompenzovaný zvýšenými úrokovými príjmami z finančného hospodárenia v systéme Štátnej pokladnice.

Na základe aktuálneho plnenia sa predpokladá, že **iné nedaňové príjmy** dosiahnu oproti schválenému rozpočtu výnos **vyšší o cca 3,0 mld. Sk**. Je predpoklad, že v rámci iných ako daňových príjmov dosiahnu iné príjmy najväčší podiel. Ide o príjmy, ktoré sa v priebehu roka sústreďujú na tejto položke a ku koncu roka budú preúčtované na konkrétne príjmové položky štátneho rozpočtu. Zvýšené plnenie sa predpokladá najmä u príjmov z výťažkov z hazardných hier, taktiež u vratiek prostriedkov štátneho rozpočtu a u odvodov vyplývajúcich zo zúčtovania finančných vzťahov so štátnym rozpočtom.

V rámci **tuzemských transferov** sa očakáva **nižší príjem** vo výške cca **2,0 mld. Sk**. Príspevky zdravotných poisťovní do príjmov MZ SR na činnosť operačných stredísk záchranej zdravotnej služby sa predpokladajú nižšie o 6,8 mil. Sk. Na základe výsledkov hospodárenia spoločností za rok 2007, v ktorých vlastníkom akcií je FNM SR, dôjde k nenaplneniu rozpočtovaných príjmov z dividend FNM SR. Pôvodne rozpočtovaný objem 18,7 mld. Sk sa nenaplní v objeme 1,9 mld. Sk. Tieto FNM SR na základe súhlasu vlády a parlamentu prevedie na účty Štátnych finančných aktív a následne sú na základe uznesenia vlády prevedené do príjmov štátneho rozpočtu.

Predpokladá sa, že **tuzemské a zahraničné granty**, ktoré sa nerozpočtujú, dosiahnu ku koncu roka úroveň cca **0,5 mld. Sk**. Nakoľko ich čerpanie sa uskutočňuje priamo po ich obdržaní, tieto operácie majú neutrálny vplyv na schodok štátneho rozpočtu.

Napriek tomu, že **prostriedky z rozpočtu EÚ** nemajú vplyv na schodok štátneho rozpočtu, predpokladá sa, že oproti rozpočtovanej úrovni dosiahnu **nižšiu skutočnosť o 3,5 mld. Sk**.

II.1.3. Výdavky štátneho rozpočtu

Na základe doterajšieho čerpania **výdavkov štátneho rozpočtu** a ich očakávaného vývoja do konca roka 2008 sa predpokladá, že oproti schválenému rozpočtu sa dosiahne ich **nečerpanie** na úrovni **3,7 mld. Sk**. Uvedený odhad vychádza z úspory výdavkov slúžiacich na nákup tovarov a služieb, bežných transferov a taktiež úspora výdavkov súvisiacich s obsluhou štátneho dlhu. Naopak, negatívom je najmä predpokladané prekročenie rozpočtovaných kapitálových výdavkov.

Výdavky štátneho rozpočtu v roku 2008 (ESA 95, mil. Sk)				
	Schválený rozpočet	Aktuálny odhad	Rozdiel	Očakávané plnenie rozpočtu (v %)
Výdavky štátneho rozpočtu bez výdavkov štátneho dlhu	352 797,1	350 750,4	-2 046,7	99,4
Osobné výdavky	57 553,8	57 920,8	367,0	100,6
Tovary a služby	56 409,1	47 854,9	-8 554,2	84,8
Bežné transfery	199 026,1	190 871,7	-8 154,4	95,9
Kapitálové výdavky	39 808,1	54 103,0	14 294,9	135,9
Výdavky štátneho dlhu	31 793,4	30 125,7	-1 667,7	94,8
Výdavky štátneho rozpočtu spolu	384 590,5	380 876,1	-3 714,4	99,0
z toho:				
Národné zdroje	348 605,5	348 383,3	-222,2	99,9

Nečerpanie európskych prostriedkov a prostriedkov určených na spolufinancovanie spoločných programov SR a EÚ v kategórii bežných transferov, tovarov a služieb **nie je možné považovať za reálnu úsporu**, nakoľko tieto prostriedky sa stanú reálnym výdavkom až v niektorom z nasledujúcich rokov. Ďalším dôvodom je skutočnosť, že k použitiu európskych prostriedkov dochádza až po ich prijatí do príjmov štátneho rozpočtu z rozpočtu EÚ, teda majú neutrálny dopad na schodok štátneho rozpočtu v danom rozpočtovom roku. Ich prijatie do príjmov štátneho rozpočtu je zároveň aj momentom, kedy dochádza k realizácii spolufinancovanie spoločných programov SR a EÚ z národných zdrojov SR s priamym dopadom na schodok štátneho rozpočtu v danom rozpočtovom roku.

Prostriedky z rozpočtu EÚ a prostriedky určené na ich spolufinancovanie sú účelovo určené jednotlivými operačnými programami a teda pri ich nečerpaní nie je možné realokovať ich účelovosť na krytie iných výdavkov štátneho rozpočtu.

Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy umožňuje kapitolám štátneho rozpočtu presun nevyčerpaných limitov kapitálových výdavkov, prostriedkov Európskej únie a prostriedkov určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ do budúceho roka. V roku 2008 došlo z uvedeného titulu k zvýšeniu možnosti čerpania limitov výdavkov kapitol štátneho rozpočtu o takmer 43,1 mld. Sk, čo predstavuje dodatočných 11,3 % nad rámec schváleného rozpočtu výdavkov.

V rozpočte na rok 2008 mali kapitoly štátneho rozpočtu k dispozícii takmer 36,0 mld. Sk prostriedkov EÚ. Na základe vyššie popísanej možnosti presunu prostriedkov z minulého roka si kapitoly štátneho rozpočtu preniesli z predchádzajúcich rokov ďalších 22,2 mld. Sk prostriedkov EÚ. Spolu tak mali v roku 2008 k dispozícii 58,2 mld. Sk. Vzhľadom na doterajší vývoj sa predpokladá, že skutočné čerpanie do konca roka môže dosiahnuť úroveň 32,5 mld. Sk. Očakáva sa, že zvyšných 25,7 mld. Sk budú kapitoly prenášať do nasledujúceho roka. Napriek týmto značným objemom samotné prostriedky EÚ majú neutrálny vplyv na deficit štátneho rozpočtu, nakoľko ich čerpanie je kryté v rovnakej výške príjmami z rozpočtu EÚ.

Obdobná analógia platí aj u prostriedkov určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ, s tým rozdielom, že tieto v plnej miere ovplyvňujú schodok štátneho rozpočtu, nakoľko ide o národné prostriedky Slovenskej republiky. Prenesené prostriedky z minulých rokov umožnili zvýšenie limitov výdavkov kapitol štátneho rozpočtu o 11,3 mld. Sk. Vzhľadom na vyššie uvedené čerpanie samotných prostriedkov z rozpočtu EÚ sa predpokladá, že kapitoly štátneho rozpočtu preniesú 8,9 mld. Sk limitov výdavkov určených na spolufinancovanie do nasledujúceho roka, čo je zhruba o 2,4 mld. Sk menej ako v roku 2007.

V rámci kapitálových výdavkov si jednotlivé kapitoly štátneho rozpočtu presúvali na neukončené investičné akcie prostriedky v objeme 6,6 mld. Sk. Vývoj kapitálových výdavkov je počas roka nerovnomerný a k najväčšiemu čerpaniu dochádza v posledných mesiacoch roka. Predpokladá, že kapitoly štátneho rozpočtu preniesú takmer 1,9 mld. Sk limitov kapitálových výdavkov do nasledujúceho roka, čo je zhruba o 4,7 mld. Sk menej ako v roku 2007.

Medziročný vplyv prenášaných limitov (v mil. Sk)						
	Schválený rozpočet 2008	Presun limitov z minulých rokov	Upravený rozpočet 2008	Predpoklad čerpania do konca roka	Rozdiel oproti upravenému rozpočtu	Rozdiel oproti schválenému rozpočtu
Spolufinancovanie	13 657	11 301	24 958	16 090	-8 868	2 433
Kapitálové výdavky	29 371	6 632	36 003	34 058	-1 945	4 687
Spolu	43 028	17 933	60 961	50 148	-10 813	7 120

V kategórii bežných výdavkov sa v oblasti miezd a poistného predpokladajú v porovnaní s rozpočtom vyššie výdavky o necelých 400 mil. Sk. V rámci kategórie tovarov a služieb sa očakáva nečerpanie na úrovni 8,6 mld. Sk, ktoré predstavuje nízke čerpanie prostriedkov EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu na II.

programové obdobie (s výnimkou prostriedkov pre kapitolu Ministerstva pôdohospodárstva SR) a odhadovanej úrovne nečerpania prostriedkov EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu presunutých z minulých rokov.

Ku koncu roka sa očakáva nečerpanie výdavkov kategórie bežných transferov vo výške 8,2 mld. Sk, a to hlavne z dôvodu nízkeho čerpania prostriedkov EÚ I. a II. programového obdobia a príslušného spolufinancovania. V uvedenom nečerpaní je zahrnutý aj odhad úspory poisťného plateného štátom na zdravotné poistenie vo výške 0,4 mld. Sk, a to z dôvodu očakávaného nižšieho počtu poistencov štátu.

Na prekročenie čerpania kapitálových výdavkov oproti schválenému objemu o 14,3 mld. Sk má vplyv jednak prednostné čerpanie presúvaných limitov kapitálových výdavkov z predchádzajúcich rokov 4,7 mld. Sk, ako aj očakávané prečerpanie prostriedkov EÚ vo výške 5,6 mld. Sk a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu jednotlivými kapitolami štátneho rozpočtu vo výške 4,0 mld. Sk.

Na základe doterajšieho vývoja odhaduje Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity ku koncu roka 2008 **úsporu vo výdavkoch na štátny dlh** na aktuálnom princípe v sume približne **1,7 mld. Sk**. Hlavným dôvodom tejto úspory sú predovšetkým nižšie úroky zo štátnych dlhopisov ako sa predpokladalo pri tvorbe štátneho rozpočtu a pozitívny vývoj kurzu slovenskej koruny.

II.2. Ostatné subjekty verejnej správy a mimorozpočtové účty

II.2.1 Mimorozpočtové účty a ŠFA

Na deficit verejnej správy vplyva aj stav na mimorozpočtových účtoch a účtoch štátnych finančných aktív. Predpokladá sa, že celkový **vplyv na týchto účtoch bude negatívny vo výške 2,8 mld. Sk**.

V nadväznosti na pravidlá Európskej únie v oblasti hmotných rezerv je potrebné pristúpiť k zabezpečeniu 90-dňových zásob ropy a ropných výrobkov do roku 2008. Na nákup ropy a ropných výrobkov budú v roku 2008 použité nielen prostriedky zo štátneho rozpočtu, ale aj prostriedky z bežného účtu obmien a zámiern **Správy štátnych hmotných rezerv SR**. Vzhľadom na to, že použitie týchto zdrojov znižuje finančné aktíva štátu, uvedená transakcia bude mať na rozpočet verejnej správy v prípade jej uskutočnenia **negatívny vplyv v objeme približne 1,7 mld. Sk**.

Vláda SR uznesením č. 552 zo 16. júna 2004 schválila Návrh modelu financovania Projektu výstavby závodu na výrobu automobilov spoločnosťou KIA a závodu na výrobu automobilových súčiastok Hyundai Mobis. Uvedeným uznesením schválila poskytnutie návratnej finančnej výpomoci mestu Žilina v sume 827 mil. Sk na zabezpečenie realizácie výkupu pozemkov a ich úpravu v rámci spoločností Govinvest I. a Govinvest II. v súlade s uzavretými investičnými zmluvami medzi Slovenskou republikou, zastúpenou Ministerstvom hospodárstva SR, mestom Žilina, spoločnosťami KIA Motors Corporation a Hyundai Mobis z 5. marca 2004. Taktiež uložila podpredsedovi vlády a ministrom financií zabezpečiť návratnosť poskytnutých finančných prostriedkov mestu Žilina. Vzhľadom k tomu, že v minulosti pretrvávali problémy súvisiace s výkupom pozemkov a na nakladanie s majetkom Slovenského pozemkového fondu sa vzťahovala blokácia podľa uznesenia vlády SR č. 208 z 1. marca 2006, bolo potrebné dodatkom upraviť zmluvu medzi Ministerstvom financií SR a mestom Žilina tak, aby mesto vrátilo prostriedky návratnej finančnej výpomoci v čase, keď je reálny predpoklad odpredaja spoločností Govinvest I a Govinvest II investorom. Vláda SR prijala dňa 27. júna 2007 uznesenie č. 564 k návrhu na zmenu bodu B.2 uznesenia vlády SR č. 552 zo 16. júna 2004 v znení uznesení vlády SR č. 1245/2004, 320/2005, 283/2006 a č. 793/2006, ktorými súhlasila s posunom návratnosti uvedených prostriedkov do 30. júna 2008. Vzhľadom na pretrvávajúce problémy s výkupmi pozemkov vláda SR svojím uznesením č. 455/2008 posunula termín splátky uvedenej návratnej finančnej výpomoci do 30. júna 2009. Vzhľadom na uvedené sa **v roku 2008 neočakáva príjem prostriedkov od mesta Žilina vo výške 827,0 mil. Sk**.

Do konca roka sa predpokladá poskytnúť Letisku M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a. s. (BTS), na rozvoj letiska, finančné prostriedky formou kapitálového vkladu štátu do základného imania v objeme **200 mil. Sk**. Z dôvodu, že v čase vkladu do základného imania BTS reálne vykazuje stratu z minulých rokov, z hľadiska metodiky ESA 95 bude mať uvedená transakcia **negatívny dopad na schodok rozpočtu verejnej správy**.

Poskytnutím finančných prostriedkov formou kapitálového vkladu štátu do základného imania pre Vojenský opravárenský podnik, a. s. Nováky v objeme **70 mil. Sk**, s účelovým využitím na pyrosanačné práce a iné činnosti zamerané na odstraňovanie explózií, ktoré zničili výrobné, skladovacie a iné objekty, dochádza k negatívne mu dopadu na schodok rozpočtu verejnej správy, a to vzhľadom na skutočnosť, že uvedený vklad neprinesie budúce výnosy. Z pohľadu metodiky ESA 95 takýto vklad do základného imania nezabezpečuje vyššiu reálnu hodnotu aktív a preto táto transakcia bude mať **negatívny dopad na schodok rozpočtu verejnej správy**.

Na ostatných mimorozpočtových účtoch sa predpokladá v priemere rovnaký zostatok ako v roku 2007.

II.2.2. Ostatné subjekty verejnej správy

Sociálna poisťovňa

Na základe skutočného vývoja hospodárenia Sociálnej poisťovne za obdobie január až august, predbežnej skutočnosti za mesiac september a aktualizovanej septembrovej makroekonomickej prognózy, MF SR predpokladá, že **hospodárenie Sociálnej poisťovne v roku 2008 v metodike ESA 95 dosiahne prebytok 5,3 mld. Sk a skončí o 4,6 mld. Sk lepšie ako sa rozpočtovalo**.

Predpokladá sa, že **prijímy prekročia rozpočtovanú úroveň o 9,0 mld. Sk**, z dôvodu lepšieho výberu poistného a vyššieho prestupu poistencov z II. piliera do I. piliera v období od 1. januára do 30. júna 2008. Výška transferu zo štátnych finančných aktív na vykrytie dopadov II. piliera sa predpokladá na úrovni schváleného rozpočtu t. j. vo výške 17,1 mld. Sk. **Zvýšenie čerpania výdavkov o 4,4 mld. Sk** súvisí predovšetkým so zvýšením čerpania výdavkov poistenia (vplyv zvýšenej základne pre výpočet valorizácie v súvislosti s aktualizáciou makroekonomickej prognózy, nárast objemu dávok na predčasné dôchodky, zvýšené čerpanie nemocenských dávok) a vyšším čerpaním výdavkov správneho fondu.

Na základe predbežných údajov sa predpokladá, že za rok 2008 výber príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za cca 1,5 mil. sporiteľov zapojených do 2. piliera dosiahne objem 25,6 mld. Sk, čo v porovnaní so schváleným rozpočtom vo výške 26,1 mld. Sk predstavuje mierny pokles približne o 0,5 mld. Sk. Uvedené údaje nezahŕňajú jednorazový vplyv presunu prostriedkov tých sporiteľov, ktorí v čase od 1. januára 2008 do 30. júna 2008 prestúpili z 2. piliera výlučne do priebežného piliera dôchodkového systému. Výška presunutých prostriedkov týchto sporiteľov z minulých rokov z dôchodkových správcovských spoločností do Sociálnej poisťovne dosiahla takmer 4,0 mld. Sk, čo znamená, že v porovnaní s rozpočtom vo výške 2,4 mld. Sk sa tieto prostriedky zvýšili o 1,5 mld. Sk. Táto skutočnosť je ovplyvnená najmä vyšším počtom sporiteľov, ktorí sa rozhodli prestúpiť výlučne do priebežného piliera a je zohľadnená vo vyššie uvedenom odhade príjmov Sociálnej poisťovne.

Zdravotné poisťovne

Hospodárenie zdravotných poisťovní sa predpokladá o 2,2 mld. Sk horšie ako sa rozpočtovalo.

Na základe údajov skutočného hospodárenia zdravotných poisťovní za osem mesiacov tohto roka, očakávanej skutočnosti zdravotných poisťovní a aktualizovanej septembrovej makroekonomickej prognózy možno predpokladať, že **hospodárenie zdravotných poisťovní dosiahne v metodike ESA 95 za rok 2008 schodok na úrovni cca 795 mil. Sk, pri rozpočtovanom prebytku v objeme 1 380 mil. Sk.**

Predpokladá sa, že **prijímy zdravotných poisťovní prekročia rozpočtovanú úroveň o cca 2,8 mld. Sk**, a to hlavne z dôvodu lepšieho výberu poistného a vyššieho plnenia nedaňových príjmov. Zároveň na strane výdavkov sa očakáva zvýšenie ich čerpania oproti rozpočtovanej úrovni o 4,9 mld. Sk. Zvýšené výdavky súvisia predovšetkým s vyšším čerpaním výdavkov poistenia o cca 4,4 mld. Sk a o cca 0,5 mld. Sk vyšším čerpaním výdavkov na realizáciu zisku z minulých rokov pre akcionárov ZP Dôvera a. s.

Štátne fondy

Hospodárenie štátnych fondov sa predpokladá o cca 1,4 mld. Sk horšie ako sa rozpočtovalo. Podstatný vplyv na zhoršenie hospodárenia štátnych fondov má Národný jadrový fond.

Národný jadrový fond predpokladá oproti schválenému rozpočtu na rok 2008 **zhoršenie hospodárenia o 1,34 mld. Sk**, ktorý spôsobuje hlavne výpadok pôvodne rozpočtovaných príjmov z odvodov od prevádzkovateľov sústav. Výšku odvodu od prenosovej sústavy ustanovuje podľa § 7 ods. 4 a 5 zákona č. 238/2006 Z. z. vláda podľa schválenej stratégie nariadením. Vzhľadom na skutočnosť, že Stratégiu záverečnej časti jadrovej energetiky schválila vláda SR dňa 21. mája 2008 a nie je vydané nariadenie vlády SR o výbere odvodu od prevádzkovateľov sústav, nie je reálny predpoklad, že v roku 2008 bude tento odvod vybraný.

V hospodárení **Štátneho fondu rozvoja bývania** sa oproti rozpočtu očakáva jeho **zhoršenie o cca 86 mil. Sk**, a to hlavne z dôvodu očakávaných nižších príjmov z úrokov z uzavretých splatných zmlúv o poskytnutí úverov na podporu rozvoja bývania.

Na predpokladanom **zlepšom hospodárení Environmentálneho fondu o 17 mil. Sk**, po zohľadnení očakávaného plnenia príjmov a čerpania výdavkov ku koncu roka 2008, sa podieľajú v najväčšom rozsahu príjmy z poplatkov a platieb za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd, za odber podzemnej vody a za znečisťovanie ovzdušia.

Fond národného majetku SR

FNM SR v roku 2008 dosiahne nižšie príjmy z dividend od spoločností s majetkovou účasťou FNM SR, ako bolo pôvodne rozpočtované, a to vo výške cca 1,9 mld. Sk. Pôvodne rozpočtované dividendy FNM SR od spoločnosti Slovak Telekom, a. s. vo výške 1,0 mld. Sk sa z dôvodu nerealizovania prevodu 34% podielu akcií na FNM SR budú realizovať v príjmoch kapitoly MH SR. Zníženie príjmov z dividend bude mať neutrálny dopad na hospodárenie FNM SR z dôvodu, že prijaté dividendy sú v rovnakom objeme transferované do štátnych finančných aktív a z nich sú prevedené do príjmov štátneho rozpočtu. MF SR predpokladá, že **hospodárenie FNM SR v roku 2008 v metodike ESA 95 skončí na rozpočtovanej úrovni.**

Verejné vysoké školy

Na základe očakávaného plnenia príjmov a čerpania výdavkov verejných vysokých škôl sa oproti rozpočtu očakáva v roku 2008 **zlepšenie ich hospodárenia o 0,1 mld. Sk**. V oblasti príjmov ide hlavne o nárast nedaňových príjmov, ktorých výšku ovplyvňujú najmä poplatky súvisiace s prijímacím konaním a školné. Vo výdavkoch sa predpokladá zvýšené čerpanie koncom roka 2008 v nadväznosti na začatie nových investičných akcií, resp. ukončenie verejného obstarávania na výber dodávateľov investičných prác.

Slovenská konsolidačná, a. s.

Slovenská konsolidačná a. s. predpokladá ku koncu roka 2008 **zlepšenie hospodárenia** oproti schválenému rozpočtu o cca **130 mil. Sk**, a to hlavne z dôvodu očakávaných vyšších príjmov z úrokov z tuzemských úverov, pôžičiek a vkladov.

Slovenská televízia a Slovenský rozhlas

V Slovenskej televízii a v Slovenskom rozhlase, ktorých rozpočty neboli súčasťou schváleného rozpočtu verejnej správy na rok 2008, sa ku koncu roka očakáva schodkové hospodárenie na úrovni cca **400 mil. Sk**. Na tomto schodku hospodárenia sa výškou viac ako 380 mil. Sk podieľa Slovenská televízia, a to hlavne z dôvodu očakávaného nižšieho výberu poplatkov za služby verejnosti, pri miernom náraste výdavkov (v porovnaní s ich vlastným rozpočtom).

Obce a vyššie územné celky

Hospodárenie obcí a vyšších územných celkov sa predpokladá horšie o 1,5 mld. Sk ako sa rozpočtovalo.

Na základe výsledkov rozpočtového hospodárenia obcí za 1. polrok 2008, mesačného monitoringu rozpočtového hospodárenia vybraných 20 miest a vývoja hospodárenia obcí v rokoch 2006 a 2007 sa očakáva, že v rozpočtovom hospodárení obcí v roku 2008 dôjde **k zhoršeniu ich hospodárenia** oproti schválenému rozpočtu verejnej správy cca v sume **1,5 mld. Sk**. Zhoršenie rozpočtového hospodárenia, oproti schválenému rozpočtu verejnej správy, sa očakáva napriek vyšším daňovým príjmom, kde však MF SR predpokladá, že tieto zvýšené daňové príjmy obce v roku 2008 aj použijú, a to predovšetkým v oblasti kapitálových výdavkov. Očakávané zhoršenie teda vyplýva predovšetkým z predpokladaného vyššieho zapojenia prostriedkov z predchádzajúcich rokov a prevodu prostriedkov peňažných fondov, ako aj nižších splátok istiny v rozpočtovom hospodárení obcí ku koncu roka 2008 oproti schválenému rozpočtu verejnej správy na rok 2008.

Hospodárenie VÚC sa v roku 2008 predpokladá na úrovni schválenému rozpočtu verejnej správy.

Hospodárenie ostatných vyššie nespomínaných subjektov verejnej správy sa predpokladá na úrovni schváleného rozpočtu. Stav záväzkov a pohľadávok jednotlivých subjektov verejnej správy sa predpokladá na rovnakej úrovni ako v roku 2007.

III. ODHAD SALDA VEREJNEJ SPRÁVY V METODIKE ESA95 NA ROK 2008

Na základe informácií uvedených v predchádzajúcej kapitole MFSR predpokladá, že **deficit verejnej správy sa zvýši v porovnaní s polročným materiálom nominálne o 2,6 mld. Sk, z úrovne 44,4 mld. Sk na aktuálne odhadovanú úroveň 47,1 mld. Sk.** Vo vyjadrení ako podiel na HDP sa deficit zvýši o 0,1% HDP z 2,2% HDP na 2,3% HDP, čo je na úrovni schváleného rozpočtu. Faktory ovplyvňujúce výšku salda verejnej správy v roku 2008 sú uvedené v tabuľke.

Medzi hlavné **pozitívne faktory** v porovnaní s polročným materiálom **vo výške 4,4 mld. Sk**, možno zaradiť vyšší odhad daňových príjmov v sume 1,0 mld. Sk, úsporu nákladov na obsluhu štátneho dlhu vo výške 875 mil. Sk, vyšší odhad úrokových príjmov v sume 759 mil. Sk a zlepšenie hospodárenia verejných vysokých škôl vo výške 907 mil. Sk.

Naopak medzi **negatívne vplyvy v sume 7,0 mld. Sk** možno zaradiť vyššie výdavky štátneho rozpočtu (očistené o prostriedky z EÚ a granty) bez výdavkov štátneho dlhu o 5,2 mld. Sk a horšie hospodárenie zdravotných poisťovní o 925 mil. Sk.

Aktuálny odhad salda verejnej správy v roku 2008 (mil.Sk, ESA 95)			
	PM	Aktualizácia	Rozdiel
Schodok VS po schválení jednotlivých rozpočtov v mil.Sk	46 476	46 476	0
Schodok VS po schválení jednotlivých rozpočtov v % HDP	2,34	2,34	0
A. Aktualizácia odhadu daňových príjmov VS v ESA95	-608	-1 653	-1 045
- daňové príjmy verejnej správy	-5 848	-7 343	-1 495
- zvýšenie výdavkov obcí a VÚC z titulu zvýšených hotovostných daní	2 798	3 476	678
- zvýšenie výdavkov STV a SRo : metodická zmena - neboli súčasťou RVS	2 381	2 140	-241
- zvýšenie výdavkov na verejnoprospešný účel	61	74	13
B. Aktualizácia odhadu iných ako daňových príjmov štátneho rozpočtu	651	-444	-1 095
- príjmy z podnikania a z vlastníctva	-1 453	-1 563	-110
- administratívne a iné poplatky a platby	437	103	-334
- kapitálové príjmy	1 306	1 492	186
- úrokové príjmy	1 326	567	-759
- iné nedaňové príjmy	-2 908	-3 003	-95
- tuzemské transfery	1 943	1 960	17
C. Aktualizácia odhadu výdavkov štátneho rozpočtu	-5 070	-735	4 335
- výdavky štátneho rozpočtu bez výdavkov štátneho dlhu	-4 277	933	5 210
- úspora výdavkov v štátnom dlhu	-794	-1 668	-875
D. Hospodárenie štátnych finančných aktív a mimorozpočtových účtov	2 917	2 752	-165
- zníženie príjmov ŠFA (mesto Žilina)	827	827	0
- vklad do základného imania pre Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a. s. (BTS)	200	200	0
- vklad do základného imania pre VOP Nováky	40	70	30
- zníženie mimorozpočtového účtu obmien a zámien SŠHR SR na nákup núdzových zásob ropy	1 850	1 655	-195
E. Ostatné subjekty verejnej správy	67	670	603
- Sociálna poisťovňa	-4 841	-4 600	241
- Zdravotné poisťovne	1 275	2 200	925
- Štátny fondy: najmä výpadok príjmov z odvodov od prevádzkovateľov sústav	1 561	1 400	-161
- Verejných vysokých škôl: investičné akcie kryté zo zostatkov z minulých rokov	807	-100	-907
- Slovenská konsolidačná	-45	-130	-85
- Slovenská televízia a Slovenský rozhlas	210	400	190
- Obce: požitie prostriedkov z minulých rokov	1 100	1 500	400
Aktuálny odhad schodku VS v mil.Sk	44 433	47 066	2 633
Aktuálny odhad schodku VS v % HDP	2,16	2,28	0,13
z toho: zlepšenie deficitu vplyvom aktualizácie odhadu HDP (v % HDP)	0,07	0,08	0,01

(+) indikuje zvýšenie a (-) zníženie schodku verejnej správy v metodike ESA 95